

УДК [796.85-061.2](477): [-048.42:-043.86]

Богдан Петренко,
м. Київ

**ПЕРЕДУМОВИ ВИНИКНЕННЯ ТА РОЗВИТКУ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
ГРОМАДСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ
„УКРАЇНСЬКА ФЕДЕРАЦІЯ ХОРТИНГУ“ В М. КИЄВІ**

Постановка проблеми. Події, що відбуваються на сході України вже третій рік заставили всіх українців задуматися щодо завтрашнього дня. Про Україну та загострення ситуації говорять щодня всі європейські канали телебачення. Недарма українці завжди бажали один одному: здоров'я на довгі літа, мирного неба, поваги до батьків, людей похилого віку, один до одного, взаємного кохання, добробуту та щастя тощо. Ці побажання є досить актуальними завжди. Адже, на кожному континенті знають, що українці – мудрий, талановитий, мужній народ, який завжди був вольний та незалежний. З початку існування Київської Русі (на місці Москви, а тим більше Росії були лише ліси) люди завжди охороняли свої землі та не зазіхали на сусідські. Князі підписували мирні угоди, видавали заміж доньок у різні країни світу (Англія, Франція, Польща і т.д.) для підтвердження, що слово дане русичем – кремій, який ніколи не зрушить із місця, а угода підписана не чорнилом, а кров'ю, яка має силу на віки. Сьогоднішній час „диктує“ нові правила виховання української молоді, вказуючи на помилки минулих років, ставлячи перед сучасними педагогами нові пріоритети виховання. На нашу думку, одним із найважливіших пріоритетів – виховання у підростаючого покоління патріотизму, віри в себе, стійкості духу та вміння досягати поставленої перед собою мети.

Цими ж пріоритетами „живе“ хортинг – національний вид спорту України. Адже, одним із основних аспектів виховання в молоді особистих якостей у системі хортингу вважається саме патріотизм людини. Тільки справжній патріот України буде готовий її гідно захистити. Відповідно до таких поглядів хортинг вводить патріотизм на рівень головної національної цінності, високої та необхідної. Патріотизм являє собою одне з найбільш глобальних людських почуттів, закріплених віками та тисячоліттями, поєднує в собі любов до своєї Вітчизни, гордість за свій народ, відповідальність за його минуле й сьогодення, готовність до його захисту. В процесі навчання та тренування педагоги хортингу доводять учням, що патріотизм є вищою формою проявлення духовності. В патріотично налаштованого спортсмена завжди з'явиться сила волі та бажання перемогти, навіть у складній ситуації й надмірному навантаженні. Патріотизм у цьому сенсі являє собою моральний фундамент особистого самовиховання, суспільної та державної розбудови, використання впливових важелів національної виховної ідеї хортингу [4, с. 24–25].

Слово „хортинг“ походить від назви відомого в світі славетного острова Хортиця, де була розташована Запорозька Січ, яка відіграла прогресивну роль у історії українського народу. Саме Хортиця була оплотом воїнів, де вдосконалювалося бойове мистецтво з метою захисту рідного краю. Так почалася історія військово-політичного центру, з яким повинні були рахуватися всі.

Ідея виникнення хортингу як комплексної системи самовдосконалення особистості, заснованої на фізичному, морально-етичному та духовному вихованні, пов'язана з відродженням давніх народних традицій, що передавалися від роду в рід, від покоління до покоління.

Основна мета хортингу – охоплення оздоровчим рухом всі версти населення України від маленьких дітей до людей літнього віку, популяризація й підвищення ролі фізичної культури та спорту, патріотичне виховання, залучення дітей, юнацтва до здорового способу життя, відвернення їх від шкідливих звичок, виховання особистості в дусі добропорядності, патріотизму, любові до своєї Батьківщини. Безперечно фундаментом є багатовікові традиції, що передавалися з роду в рід, від покоління у покоління від часів сарматів до Київської Русі, а далі до запорозьких козаків. Хортинг в Україні є важливою складовою загальнодержавної системи фізичної культури і спорту, патріотичного й духовного виховання молоді,

відродження та розвинення українських бойових традицій, зміцнення здоров'я, розвитку фізичних, морально-вольових й інтелектуальних здібностей людини шляхом залучення її до участі в спортивних змаганнях, оздоровчих таборах, навчально-тренувальних семінарах та інших заходах фізкультурно-оздоровчого спрямування [5, с. 6, 11].

Тренери, спортсмени, науковці зазначають, що хортинг як національний вид спорту України швидко знайшов визнання не лише в місті Києві, а й на всій території нашої країни та Світу. Е. А. Єрмоєнко – один із засновників і провідний спеціаліст Української Федерації Хортингу (УФХ). Він також є відомим спортсменом, тренером, науковцем (автор понад 75 друківаних наукових праць, які використовуються під час навчально-тренувального процесу у ДНЗ, ЗОШ, ДЮСШ, ВНЗ України та за кордоном). Едуард Анатолійович має дев'ять авторських свідоцтв і патентів України.

Мета статті – проаналізувати розвиток ВГО „Українська федерація „хортингу“ в місті-герої Києві.

Виклад основного матеріалу дослідження. Методичний посібник „Хортинг – національний вид спорту України“ (автор – Е. А. Єрмоєнко), збірник наукових праць „Теорія і методика хортингу“, Офіційний сайт Української Національної Федерації Хортингу. Федерація твості Батьківщини і т.д. [2–5; 8] – є щоденні джерела інформації та знань із яких тренери з хортингу можуть безкінечно „черпати“.

Підкреслюючи стратегічне значення міста-героя Києва, хочеться звернути увагу на методику викладання хортингу в Київських клубах і спортивних гуртках. Зазначимо, що тренери міста Києва для дітей шкільного віку та студентства застосовують оздоровчу програму з хортингу. До *традиційних навчальних завдань* методики хортингу входять: гімнастичні вправи, вивчення правил поведінки та технік безпеки не лише на тренуваннях, а й у житті, вивчення етичного кодексу хортингу, рухливі ігри, основи гігієни. *Традиційні розвиваючі завдання*: всебічно розвинути рухові здібності дітей та молоді; розвинути та зміцнити мускулатуру, опорно-руховий апарат і формування правильної постави в дітей та юнацтва; створювати умови для: розвитку інтелекту, кмітливості, швидкості мислення, підвищення опірності організму несприятливим впливам зовнішнього середовища [1, с. 8].

Пріоритетним вектором для розвитку хортингу в Україні стало введення в якості варіативної частини у програму фізичної культури для 5–9, 10–11 класів у загальноосвітні навчальні заклади Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України з грифом „Рекомендовано“ листами–розпорядженнями № 1/11-8601 та № 1/118604 від 15.09.2011 року, а також рекомендація Міністерства освіти і науки України відкрити відділення хортингу у навчальних закладах України I–IV рівня акредитації „Щодо запровадження спеціалізації з національного виду спорту хортинг у вищих навчальних закладах“ № 1/11-10420 від 09.11.2011 р. [5; 6].

Міський осередок Всеукраїнської громадської організації „Українська федерація „Хортингу“ в місті Києві“ (ГО) був заснований у 2009 році [7]. Президентами ГО були: Сергій Миколайович Стрижаков (2009–2010 р.р.), Віктор Анатолійович Левін (2010–2011 р.р.), Сергій Вікторович Грабовський (2011–2012 р.р.), Богдан Андрійович Петренко (2012–2013 р.р.), Сергій Анатолійович Карасевич (з 2013 р.). Вище перелічені президенти ГО активно сприяють розвитку хортингу в місті Києві, в Україні, а також приймають активну участь у поширенні пріоритетного національного виду спорту України за кордоном.

На сьогоднішній день у місті Києві *проводяться тренування та змагання за розділами*: двобій, форми, показовий виступ. Поступово вводяться в тренувальний процес *розділи*: військовий хортинг, поліцейський хортинг, рукопашний хортинг, хортинг-фулл контакт, хортинг-гирьовий спринт, хортинг-боротьба, хортинг-нокдаун, хортинг-сутичка, спортивно-прикладний хортинг, хортинг–фехтування та ін. [2].

У місті Києві, для організації успішної роботи з запровадження хортингу серед населення, діють районні громадські організації, а саме:

1) Шевченківська районна федерація хортингу у місті Києві (заснована від 30 квітня 2013 року, діючий президент Євгеній Леонідович Биченко);

2) Подільська районна федерація хортингу у місті Києві (заснована від 13 червня 2013 року, діючий президент Владислав Валерійович Кіблицький);

3) Дарницька районна федерація хортингу у місті Києві (заснована від 30 липня 2013 року, діючий президент Ілля Ігорович Галешев);

4) Дніпровська районна федерація хортингу у місті Києві (заснована від 9 серпня 2013 року, діючий президент Євгеній Петрович Дзюбенко);

5) Печерська районна федерація хортингу у місті Києві (заснована від 20 серпня 2013 року, діючий президент Олексій Володимирович Черепенчук);

6) Оболонська районна федерація хортингу у місті Києві (заснована від 23 вересня 2013 року, діючий президент Юрій Станіславович Жуковський);

7) Деснянська районна федерація хортингу у місті Києві (заснована від 18 жовтня 2013 року, діючий президент Юрій Володимирович Осіковський);

8) Голосіївська районна федерація хортингу у місті Києві (заснована від 28 січня 2014 року, діючий президент Станіслав Ігорович Федоров);

9) Святошинська районна федерація хортингу у місті Києві (заснована від 11 лютого 2014 року, діючий президент Валерій Віталійович Скрипник);

10) Солом'янська районна федерація хортингу у місті Києві (заснована від 12 березня 2014 року, діючий президент Богдан Андрійович Петренко).

Зазначимо, що на базі районних федерацій хортингу в місті Києві працюють клуби та спортивні гуртки. Найвідомішими спортивними клубами в місті Києві є:

- Київський спортивний клуб хортингу „Пантера“ (керівник – Сергій Анатолійович Карасевич),

- Київський спортивний клуб хортингу „Практик“ (керівник – Іван Михайлович Самоха),

- Київський спортивний клуб хортингу „Сапсан“ (керівник – Руслан Валерійович Кіблицький),

- Київський спортивний клуб хортингу „Чемпіон“ (керівник – Андрій Миколайович Карпук),

- Київський спортивний клуб хортингу „Хортинг–Панда“ (керівник – Євгеній Петрович Дзюбенко),

- Київський спортивний клуб хортингу „Торнадо“ (керівник – Олександр Миколайович Гречаний),

- Київський спортивний клуб „SPORT LIFE“ (керівник – Ілля Іванович Галешев),

- Київський спортивний клуб „Хортинг“ (керівник – Богдан Андрійович Петренко).

Найкращим клубом за 2014 рік Федерація Хортингу України визнала Київський спортивний клуб „Хортинг“ [2].

На 1 січня 2016 року тренерський склад міста Києва з хортингу начисляє тридцять три діючих тренера. Найкращими серед них УФХ визнані: О. М. Гречаний, С. А. Карасевич, Р. В. Кіблицький, Б. А. Петренко.

Оптимізм викликають дії керівництва федерації та тренерів щодо проведення змагань, спортивних фестивалів, показових виступів і тренувань і т.д., що відбуваються в місті Києві та за його межами на базі виставкових центрів України (у рамках проведення Міжнародних спортивних і дитячих виставок, форумів), Маріїнському парку, військових полігонах тощо.

За шість років (2009 по 2015 рік) у місті Києві були проведені: тридцять три районних чемпіонатів міста Києва (з 2013 по 2015 р.р.); шість чемпіонатів міста Києва серед молодших юнаків і дівчат (6–7 років і 8–9 років); юнаків і дівчат (10–11 років та 12–13 років), кадетів та кадеток (14–15 років), юніорів і юніорок (16–17 років); чоловіків та жінок (18–35 років) у розділах: „двобій“, „показовий виступ“, „форми“; шість кубків міста Києва за вище зазначеними категоріями; три кубки України з хортингу серед чоловіків і жінок 18–35 років по вище вказаним розділам; чемпіонат України з хортингу серед чоловіків і жінок 18–

35 років по вище вказаним розділам Міжнародний відкритий турнір із хортингу, в якому приймали участь спортсмени з семи країн; два міжнародні суддівсько-тренерські семінари в місті Києві, під керівництвом Е. А. Єрьоменка; п'ять Національних суддівсько-тренерських семінари в місті Києві у розділі „двобій“, під керівництвом О. М. Семигала; одинадцять суддівсько-тренерських семінарів під керівництвом С. А. Карасевича; два суддівсько-тренерських семінари з хортингу, розділ „боротьба“, під керівництвом С. В. Грабовського та А. І. Козлова; національний суддівсько-тренерський семінар, розділи: „показовий виступ“ і „форми“, під керівництвом Д. В. Іваницького та Б. А. Петренка.

Звертаємо увагу, що спортсмени міста Києва приймають активну участь у змаганнях, які проводяться у різних містах України та за її межами, займаючи вищі командні місця та прославляючи нашу країну. Тому, з 2009 по 2014 рік були присвоєні звання: двадцять чотири майстра спорту України та сорок шість кандидатів у майстри спорту [2].

Найкращими спортсменами за 2014 рік були визнані: Г. Б. Томащук, який є діючим призером Чемпіонату Європи з хортингу серед чоловіків та А. О. Кубрак – призер Чемпіонату Європи з хортингу серед жінок, К. І. Сінішев – двохкратний чемпіон Європи з хортингу серед кадетів, А. І. Петренко – чемпіонка Європи з хортингу серед юніорок. За результатами змагань найкращим спортсменом в м. Києві з хортингу за 2015 рік була визнана А. О. Кубрак – чемпіон і призер чемпіонату світу з хортингу серед жінок.

За три роки для людей, які живуть на українській землі поняття „патріотизм“ стало головною та необхідною національною цінністю. Тому керівництво федерації та тренери приділяють великого значення щодо виховання патріотизму в вихованців, які повинні завжди бути справжніми патріотами України та готовими її гідно захищати. З цією метою було розроблено програму: „Військово-патріотична програма та прикладний хортинг“. Саме тому, для виховання патріотизму в молоді тренери з хортингу виділяють ідеологічні засади сучасного військово-патріотичного виховання, формують національно-патріотичний характер і образ сильного українця. Для цього проводиться освітня робота по роз'ясненню історичних аспектів розвитку нашої державності, українських звичаїв і традицій. Важливу роль у вихованні патріотизму відіграє спілкування молоді з ветеранами війни. Тренери з хортингу під час спілкування з вихованцями проявляють повагу до національних традицій, прагненню українців бути незалежними та самостійними. Своїм власним прикладом демонструють повагу до ветеранів війни та учасників бойових дій, чим формують правильне сприйняття сьогодення та виховання патріотизму в молоді [2; 4].

На основі описаного можна зробити наступні **висновки**:

1. Мета статті – донести важливість існування, роботи та розвитку Київських ГО, клубів і спортивних гуртків із хортингу для нашої країни, Європи, світу.
2. Мета хортингу (власні переконання) – бачити Україну сильною та незалежною, а українців – патріотами власної держави, які виховані на традиціях пращурів.
3. Оптимізм викликає той факт, що вкладаючи в дитячі серця любов до українських традицій і звичаїв, а в тіла здоров'я, тренери формують сильну, горду та незалежну націю. Свідченням цих слів є високі результати спортсменів міста Києва, які приймають активну участь у змаганнях, що проводяться в різних містах України та за її межами, займаючи вищі командні місця та прославляючи нашу країну. Отже, за шість років (2009 по 2015 рік) були присвоєні звання: два майстра спорту міжнародного класу, тридцять чотири майстра спорту України та сорок шість кандидатів у майстри спорту [2].

Перспективи подальших розвідок будуть присвячені досягненням спортсменів Всеукраїнської громадської організації „Українська федерація хортингу“ в м. Києві на змаганнях різних рівнів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Вербицька П. В. Громадянське виховання учнівської молоді : сучасні аспекти розвитку: монографія / Поліна Василівна Вербицька. – К. : Генеза, 2009. – 384 с.
2. Електронний фонд бази даних Української Національної Федерації Хортингу. Федерація твоєї Батьківщини [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.horting.org.ua>. – Назва з екрана.

3. Єршоменко Е. А. Навчальна програма гурткової (секційної) роботи „Хортинг“ для учнів 1–11 класів загальноосвітніх навчальних закладів : навч. вид. / Е. А. Єршоменко. – К. : Паливода А. В., 2012. – 268 с.
4. Єршоменко Е. А. Хортинг – національний вид спорту України: метод. посібник / Е. А. Єршоменко. – К. : Паливода А. В., 2014. – 1064 с.
5. Листи-розпорядження Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України з грифом „Рекомендовано“ № 1/11-8601 та № 1/118604 від 15.09.2011 р.
6. Рекомендація Міністерства освіти і науки України „Щодо запровадження спеціалізації з національного виду спорту хортинг у вищих навчальних закладах“ № 1/11-10420 від 09.11.2011 р.
7. Свідоцтво про реєстрацію об'єднань громадян № 01115-2009 р. Міністерство Юстиції України, Головного управління Юстиції в м. Києві.
8. Теорія і методика хортингу : зб. наук. праць / [ред. кол.: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2014.

REFERENCES

1. Verbytska, P, V. (2009). *Hromadianske vykhovannia uchnivskoi molodi: suchasni aspekty rosvytku* [Civic education students: modern aspects of]. Kyiv: Heneza.
2. *Elektronnyi fond bazy danykh Ukrainskoi Natsionalnoi Federatsii Khortynhu. Federatsiia tvoiei Batkivshchyny* [Electronic fund of database of Ukrainian horting federation. Federation of your homeland]. Retrieved from <http://www.horting.org.ua>.
3. Yeromenko, E. A. (2012). *Navchalna prohrama hurtkovoї (seksiynoi) roboty Khortynh dlia uchniv 1–11 klasiv zahalnoosvitnikh navchalnykh zakladiv* [The curriculum circle (sectional) of „Horting“ for students of 1–11 grades of secondary schools]. Kyiv: Palyvoda A. V.
4. Yeriomenko, E. A. (2014). *Khortynh – natsionalnyi vyd sportu Ukrainy* [Horting is a national sport of Ukraine]. Kyiv: Palyvoda A. V.
5. *Lysty-rozporiadzhennia Ministerstva osvity i nauky, molodi ta sportu Ukrainy z hryfom „Rekomendovano“* [Letters-order the Ministry of Education, Youth and Sports of Ukraine classified as „Recommended“] № 1/11-8601 та № 1/118604 від 15.09.2011 р.
6. *Rekomendatsiia Ministerstva osvity i nauky Ukrainy „Sgchodo zaprovadzhennia spetsializatsii z natsionalnogo vydu sportu khortynh u vyshchyykh navchalnykh zakladakh“* [The recommendation of the Ministry of Education and Science of Ukraine „On introduction of specialization national sport Horting in higher education“] № 1/11-10420 від 09.11.2011 р.
7. *Svidotstvo pro reestratsiiu obiednan hromadian № 01115-2009 r. Ministerstvo Yustytsii Ukrainy, Holovnoho upravlinnia Yustytsii v m. Kyievi* [Certificate of registration of associations № 01115-2009 year. The Ministry of Justice of Ukraine, the Department of Justice in the city. Kiev].
8. Bekh, I. D. (Eds.). (2014). *Teoriia i metodyka hortynhu* [Theory and Methods Horting]. Collected Works. Kyiv: Palyvoda A. V.

Богдан Петренко.

Передумови виникнення та розвитку Всеукраїнської громадської організації „Українська федерація хортингу“ в м. Києві.

У статті „Передумови виникнення та розвитку Всеукраїнської громадської організації „Українська федерація хортингу“ в м. Києві“ наголошується, що хортинг як національний вид спорту України швидко знайшов визнання не лише в місті Києві, а й на всій території нашої країни та багатьох країн світу (за висновками тренерів, спортсменів, науковців). Автор статті звертає увагу на методичний посібник „Хортинг – національний вид спорту“, укладений Е. А. Єршоменком, збірник наукових праць „Теорія і методика хортингу“, Офіційний сайт Української Національної Федерації Хортингу тощо як джерела знань й інформації, з яких тренери з хортингу черпають відповіді на запитання. Аналізуючи розвиток ВГО „Українська федерація хортингу“ в м. Києві, автор пише, що тренери столиці України розробили й адаптували оздоровчу програму з хортингу для дітей

шкільного віку та студентства. Перераховано: районні громадські організації, що діють у місті Києві, президенти яких проводять успішну роботу з запровадження хортингу серед населення; найвідоміші спортивні клуби та гуртки в місті Києві; заходи, що були проведені за шість років (2009 по 2015 рік) у місті Києві.

Ключові слова: Всеукраїнська громадська організація, Українська федерація хортингу, оздоровча програма, місто Київ, тренери, спортсмени, науковці, методичний посібник, збірник наукових праць, офіційний сайт, спортивні клуби, гуртки.

Bogdan Petrenko.

Youth club „Start“ (Antonova Str. 4, Kyiv, Ukraine).

Background for creation and development of All-Ukrainian non-governmental organization „Ukrainian Horting Federation“ in Kyiv.

The article „Background for creation and development of All-Ukrainian non-governmental organization „Ukrainian Horting Federation“ in Kyiv“ emphasizes that Horting as a national sport of Ukraine has quickly found recognition not only in Kyiv, but throughout the country and around in many foreign countries (as concluded by the coaches, athletes and scientists). The author draws attention to the textbook „Horting – the national kind of sport“ compiled by Eduard Yeremenko, collection of scientific papers „Theory and Methods of Horting“, official website of the Ukrainian National Horting Federation etc., as the sources of knowledge and information, where coaches of Horting find answers to the questions. Analysing the development of NGO „Ukrainian Horting Federation“ in Kyiv, the author states that coaches of the capital of Ukraine developed and adapted a recreational program of Horting for school children and students. The author lists regional NGOs operating in Kyiv and their leaders, who perform successful work on implementation of Horting among population; the most famous sports clubs and groups in Kyiv; events that were held within the past six years (from 2009 to 2015) in Kyiv.

Key words: All-Ukrainian non-governmental organization, Ukrainian Horting Federation, recreational program, Kyiv city, coaches, athletes, scientists, methodological textbook, scientific papers, official website, sport clubs, circles.

Богдан Петренко.

Предпосылки возникновения и развития Всеукраинской общественной организации „Украинская федерация хортинга“ в г. Киеве.

В статье „Предпосылки возникновения и развития Всеукраинской общественной организации „Украинская федерация хортинга“ в г. Киеве“ отмечается, что хортинг как национальный вид спорта Украины быстро нашел признание не только в городе Киеве, а и на всей территории нашей страны и многих стран мира (по заключениям тренеров, спортсменов, ученых). Автор статьи обращает внимание на методическое пособие „Хортинг – национальный вид спорта“, составленный Э. А. Ерёменко, сборник научных трудов „Теория и методика хортинга“, Официальный сайт Украинской Национальной Федерации Хортинга и т. д. как на источники знаний и информации, из которых тренеры по хортингу находят ответы на вопросы. Анализируя развитие ВОО „Украинская федерация хортинга“ в г. Киеве, автор пишет, что тренеры столицы Украины разработали и адаптировали оздоровительную программу по хортингу для детей школьного возраста и студенчества. Перечислено: районные общественные организации, действующие в городе Киеве, президенты которых проводят успешно работу по внедрению хортинга среди населения; известные спортивные клубы и кружки в городе Киеве; мероприятия, которые были проведены за шесть лет (2009 по 2015 год) в городе Киеве.

Ключевые слова: Всеукраинская общественная организация, Украинская федерация хортинга, оздоровительная программа, город Киев, тренеры, спортсмены, ученые, методическое пособие, сборник научных трудов, официальный сайт, спортивные клубы, кружки.